

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei

Pe 6 luni . . . 280 Lei

Pentru străinătate 1000 Lei

Unitatea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Fiul rătăcit

(ivo). Admirabile sunt toate pildele pe care le cuprinde Cartea sfântă, căci ele nu sunt elucbrații filozofice sau invenții savante, ci sunt rupte din viața noastră pământeană. Așa e și minunata pildă a fiului rătăcit, brodată în întregime pe firea atât de schimbăcioasă a omului acestuia plămădit mai mult din lut decât din spirit. Ea rămâne întotdeauna actuală, impresionantă și plină de învățătură pentru singuratici și pentru neamuri.

Avea tot ce-i trebuia fiul acesta: Bogăție, prieteni și mai ales inima iubitoare a părintelui său. Dar cu toate acestea nu s'a simțit bine în casa părintească: Dornic de independență, de noutăți, curios de ceea ce spuneau prietenii săi, își cere partea din averi și pleacă spre necunoscut, unde cu prietenii de ocazie cheltuește „în desmierdări“ agonișeala părinților. Și când se termină banii, se evaporază și prietenii. Rămas singur, departe de ai săi, fiul decade până la ultimul grad, luptându-se cu porcii pentru a avea o roșcovă sau o rădăcină. Noroc că în mizeria sa își amintește de acela pe care l-a părăsit, se căește de ce a făcut și recunoscându-și vina se ridică, merge la acela de care s'a lepădat cu atâta ingratură și cu lacrimi în ochi îi cere iertare că l-a vătămat în dragostea sa și-l roagă să l primească între argații săi. Însă bunul său părinte, ștergând cu buretele peste ceea ce a fost, îl primește în dragostea de odinioară.

Nu putea să fie zugrăvită mai bine inima iubitoare a Părintelui ceresc, care așteaptă cu atâta răbdare întoarcerea celui păcătos, care la fel cu fiul cel rătăcit nu poate afla în fărădelegi decât zbuțum sufletesc, mizerie și decadentă morală până la extrem. Il așteaptă pe acela care nesocotind dragostea Sa, își caută mulțumirea nu a fi în casa Sa, nu în a-i sluji Lui, ci în desmierdări pământene, atât de efemere. Și când acesta se reîntoarce, sărbătoare mare e în casa cerească a Părintelui celui bun.

Ni-se întâmplă de atâtea ori și nouă ca să rătăcim dela casa Părintelui nostru, să ne înstreinăm pe calea păcatului și apoi să-i culegem roadele amare. Să ne reamintim însă de Acela pe care l-am părăsit și de mulțumirea sufletească pe care am gustat-o cât i-am slujit și să ne reîntoarcem la dragostea părăsită! Am greșit și noi și cu noi a greșit și neamul nostru și acum stăm să culegem roadele îndepărtării de Dumnezeu și de legile Lui și vedem cu ochii noștri roadele acestei lepădări. Să cădem deci în genunchi și cu lacrimile căinței în ochi să zicem: Părinte, greșit-am la cer și înaintea Ta, greșit-am mic și mare, tinăr și bătrân, căci ne-am lepădat de Tine și Evanghelia Ta. Cruță poporul Tău, precum l-ai cruțat și în trecut, căci de acîncolo vom fi ai Tăi și numai ai Tăi. Amin!

Războiul pe plan spiritual

— Indemnuri cerești spre un nou avânt de viață religioasă —

de P. Augustin Pop

Superiorul Provinciei Basiliene române

Nu suferă îndoială, că războiul crâncen de acum nu e pricinuit numai de cauze de ordin politic, național și social, ci și, mai ales, de alte cauze cu mult mai profunde, cari celor mai mulți le scapă din vedere. Pentru că să le putem înțelege, trebuie să ne situăm pe plan supranatural, și să încercăm a pătrunde în tainele Providenței, fără permisiunea sau voia Căreia nimic nu se poate întâmpla; să ne cântărim întreagă păcătoșenia noastră, care strigă la cer după pedeapsă; să considerăm scopul final al oamenilor, care este mântuirea lor sufletească, să privim uneltirile viclene ale iadului, și să ne dăm seama, că sub coloritul național, politic și social al războiului se ascunde, în fond, lupta neîmpăcată a Satanei contra neamului omenesc, contra lui Hristos și a bisericii lui.

Acum, în faza culminantă a războiului, trebuie să ne sesizăm de acest aspect supranatural al lui și să ne dăm seama, că acest războiu este înainte de toate o pedeapsă dumnezească, precum și un remediu pentru noi. A privi mai departe evenimentele cu anumită resignare fatalistă și cu un tembelism de inerție religioasă, ar însemna să lipsim dela datoria ceasului de față.

Nu știm, ce evenimente ne așteaptă în viitor. Trebuie deci să ne dispunem sufletele la o neclătinată încredere în Providență și la deprinderea virtuților în grad eroic. Trebuie să avem convingerea fermă, că rugăciunile noastre, cuminecările și jertfele noastre, trag greu în cântarul dreptății dumnezeiești, și la orice caz, mișcorează primejdia și suferințele, cari ne așteaptă. — E necesar deci, să se pornească o adevărată ofensivă de viață religioasă, o acțiune în stil mare, de redresare spirituală a credincioșilor în împlinirea sfintei voințe a lui Dumnezeu, dusă până la eroism. Soldații de pe fronturi fac eforturi fizice și morale extraordinare; noi trebuie să-i ajutăm prin eforturi mari în viața spirituală trăită în Dumnezeu, convinși fiind, că prin aceasta ajutăm și ocrotim pe cei de pe front, și ne ocrotim și pe noi, și aducem și un serviciu nebănuț de prețios cauzei noastre naționale.

Acest scop vrea să-l servească cercularul arhiepiscopesc, care dispune consfințirea parohiilor, a asociațiilor religioase, a școalelor, a diferitelor instituții și corporații — Inimii nepetate a Preasfintei Fecioare. Ordinul însă prevede și o pregătire prealabilă de cel puțin 3 Dumineci, pentru această consfințire să nu fie un simplu fapt divers, o simplă ceremonie goală și fără nici un efect. Am socotit deci, că e potrivit să chibzuim puțin în coloanele acestui ziar asupra ordinului susmenționat și asupra modului lui de executare.

Consfințirea cătră Inima nepetată a Mariei, care ni-se dispune acum, și care s'a făcut în 31 Oct. 1942, pentru întreaga Biserică și întreg neamul omenesc de cătră Papa Pius XII-lea, își are originea sa în evenimentele petrecute la Fatima din Portugalia între 13 Mai și 13 Oct. a. 1917. Acele evenimente au fost cercetate de Biserică oficială și verificate, astfel încât aparițiile de acolo ale Preacuratei Fecioare sunt adevărate și reale. Nu vom descrie aici acele apariții, în număr de 6, nici nu vom expune cuvintele grăite acolo de Preasfânta Fecioară*), — ci, în acest articol, vom să fixăm anumite momente și aspecte ale acestor apariții, și să comprimăm în câteva cuvinte mesajul Preacuratei Fecioare către oameni, și îndatoririle cari le avem în legătură cu acest mesaj.

Cei trei copii văzători ai Preasfintei Fecioare dela Fatima au afirmat unanim, că Fecioara li s'a arătat totdeauna foarte tristă. Cauzele acestei tristeți le putem scoate din diferitele cuvinte ale Fecioarei, rostite în diferitele ocazii, cătră copii: vătămarile și injuriile nenumărate, cari se aduc Fiului ei; lipsa de pocăință și de întoarcere a păcătoșilor, și căderea lor în mare număr în focul iadului, lipsa actelor de ispășire și reparare din partea celor credincioși, lipsa de rugăciune indestulitoare pentru păcătoși și pentru muribunzi, și, în sfârșit, spectrul grozav al războiului actual, pe care Ea îl vede conturat la orizont, ca o pedeapsă grozavă pentru păcatele oamenilor, cu atât mai vărtos, că, precum Insaș spune, nu mai poate reținea brațul Fiului Ei deasupra noastră.

În fața acestor sumbre perspective, ce doarește oare Preasfânta Fecioară dela noi? A spus-o copiilor limpede și de mai multe ori:

1. Alergarea la scutul și ajutorul Ei, căci, precum a spus copiilor, numai Ea mai poate ajuta. Acestui scop îi servește în primul rând actul de consfințire Inimii ei Nepetate, act cerut de dânsa expres, și realizat pentru Biserică și omenimea întreagă de Papa Pius XII în 31 Oct. 1942.

2. Cuminecarea în Sâmbetele prime ale lunilor, pentru ispășirea vătămarilor aduse lui Isus, pentru încetarea războiului, pentru întoarcerea păcătoșilor.

3. Acte de mortificări și jertfe cât mai multe, în acelaș scop.

4. Rugăciune stăruitoare și cât mai multă. În aceasta privință Preasfânta Fecioară insistă

*) A se vedea toate acestea descrise pe larg în „Fecicara din Fatima“ a Preasf. Episcop Suciu, sau în „Maica Domnului dela Fatima“ a Păr. Dum. Lucaciu dela Săbăoani.

în mod deosebit, la fiecare apariție, asupra rugăciunii sf. Rozar, săvârșită zilnic, ca un preservativ probat de atâteaori în istorie, în timp de războaie și calamități publice. De altcum e semnificativ, că Preasfânta Fecioară atât la Lourdes, cât și la Fatima se arată cu metaniile în mână.

Numai în acest chip făcând, putem spera, — spune Preasfânta Fecioară — ca să se coboare la noi pacea, să se convertească Rusia și să înceteze calamitățile, efecte cari, prin puternica Ei mijlocire, vor și urma, ne asigură mai departe Dânsa.

Acesta e mesajul Preasfintei Fecioare dela Fatima. Acestea ar fi îndatoririle noastre, dacă ne decidem să ne consfințim Inimii nepătate a Mariei.

Care este deci situația?... E aceeași ca și pe Golgota, în vremea resignării: Deasupra cerul mâniat și pedepsitor, pe cruce Isus sângerând din multe răni, în jur o lume nebunită și tulburată de ură, iar sub cruce Maica lui Isus, tristă foarte și îndurerată, și în numele neamului omenesc Ioan apostolul, pradă unei supreme emoții dureroase și desorientate. În acest moment de criză supremă, Isus atrage atenția apostolului la Mama sa: *Iată Mama Ta!* Așa e și astăzi: Deasupra cerul mâniat și pedepsitor, jos o lume tulburată de ură în crâncen războiu, Isus e răstignit pe cruce în prigoanele nenumărate a Bisericii sale și a preoților și credincioșilor săi, sângerând din mii de rane, iar creștinii dezorientați și crud încercați, nu știu ce să mai facă. Fecioara Maria, aducându-și aminte de cuvântul lui Isus: *Iată Fiul Tău!* — apare pe pământ și îi dă mesajul său către oameni. Rămâne, ca în acest moment de supremă criză, și oamenii să-și aducă aminte de cuvântul lui Isus: *Iată Mama Ta!* căci acum e ceasul Ei de acțiune și misiune divină, căci Ei i-s'a dat să frângă capul șarpelui, și în mâna ei este Pacea dorită de noi toți.

Urmează deci, în senzul acestui mesaj, să îndrumăm cât mai mult evlavia creștinilor în aceste timpuri spre Preasfânta Fecioară, Maica îndurerată, și spre Fiul ei resignat atât de dureros prin păcătoșenia și prigoanele lumii de astăzi, și să formăm o ceată de elită dintre cre-

știni, cari să fie adevărați apostoli mariani, întru rugăciuni și sacrificii benevole, întru virtuți eroice și râvnă pentru păcătoși, întru cinstirea Preasfintei Fecioare prin o viață nepătată și rostirea rugăciunilor în cinstea ei, mai ales a rozarului.

Să fim încredințați, că dacă în fiecare oră sau sat s'ar afla numai zece astfel de suflete, ar însemna enorm de mult pentru salvarea noastră.

În ce privește ceremonialul consfințirii către Inima nepătată a Mariei, aș dori să dau câteva sugestii în numărul proximal „Unirii”.

În orice caz, e mai bine să întârziem puțin cu aceasta consfințire, decât să o facem fără o pregătire sufletească potrivită. — Inceputul postului mare, ori alte Dumineci din post, cum e spre pildă a treia, ar fi foarte potrivite pentru acest act.

Până atunci, coloanele acestui ziar sunt deschise și altor sugestii dela alți confrăți.

Rânduri despre Blaj. În revista cu titlul sugestiv: *Câmpia Libertății*, Nr. 2, dela 1 Februarie 1944, d. *Emanoil Bucuța* scrie aceste rânduri în legătură cu Coloana Traiană:

„Când au descoperit-o întâia oară acea coloană, Românii: Inochentie Micu Klein, al cărui sfert de mileniu, dela naștere, a fost sărbătorit de curând la Blaj, și toți tovarășii și ucenicii lui, ea ne-a dat școala latinistă. Era ca un buciom de piatră în care se apucase să sufle cineva, poate gura istoriei, și toți fiii Romei de pe malurile Dunării de jos și din munții Daciei și-au ascuțit urechile. Un neam întreg și-a adus aminte. La chemarea acelui buciom s'a făcut România de astăzi”.

În *Revista de pedagogie*, de sub direcția cunoscutului profesor de pedagogie dela Universitatea din București, d. C. Narly, caietele III—IV din 1943, d. *Florian Stănică* scriind despre *Școala de experimentare din Blaj*, precizează, că „a remediat o lacună didactică, realizând *orarul mobil*. Acest orar mobil, bazat pe activitățile copilului, favorizează corelația obiectelor de învățământ, cultivă ac-

tivitatea proprie. Interesele vitale, firești ale copiilor sunt respectate, favorizate și cultivate în mod rațional și natural. Nimic rigid și forțat, ci totul caracterizat prin multă mobilitate. E o școală într'adevăr creată pentru copil, iar nu cum obișnuit se practică, ca și când copilul ar fi creat pentru școală”.

Colțul catehete

Să aibă catehismul

întrebări și răspunsuri, ori bucăți de citit?

2) Din *...* arătate aici se vede metoda P. S. Suciului în forma nouă: lecția începe cu lectură, în cursul căreia se dau cuvinte ori propoziții cu tipar distinct, cari arată esențialul, fără să se știe precis, cum se memorizează. Acest lucru pare a fi cert numai acolo, unde sunt întrebări și răspunsuri tipărite în cursul lecției, distinct, formulate după moda veche.

Dar ele nu rezumă toată materia.

Fiecare lecție are la urmă întrebări recapitulative, fără răspunsuri; și cele mai multe lecții se termină cu ceva de citit.

Vom recurge acum la alt exemplu, pentru a ne edifica pe deplin asupra reformei din chestie. E Catehismul lui W. Pichler, celebrul autor și protagonist al reformelor în cateheză. În ediția pentru cateheți a Catehismului său (Viena 1928) are o introducere de 44 pagini, în cari se ocupă de superioritatea catehismului cu lecturi având ca anexe întrebările și răspunsurile, față de acela cu întrebări și răspunsuri în forma veche. Soc. Leogesellschaft din Viena, care a editat catehismul lui Pichler, a și publicat pe data Paștilor 1929 un premiu de 1000 Șilingi pentru o lucrare, care ar dovedi că noua formă nu corăspunde învățământului de religie catolică.

Acest catehism, redactat în forma nouă, are 112 articoli sau lecturi, la sfârșitul fiecărei bucăți întrebări și răspunsuri resumative, în total 457. Asta nu e fărîmătură!

Să luăm d. ex. articolul despre s. *Maslu*.

FOIȚA „UNIRII”

Preoți întâlniți în Rusia de azi

(2) de Pr. Cpt. Ioan Berlo

Mi-a fost dat zilele acestea ca în Alcazarul româno-german al Crimeii să fac cunoștința unui preot militar german romano-catolic, a unui preot bătrân rus refugiat de prin părțile Orelului și a unui călugăr român provenit dela Sfânta mănăstire a Prislópului, de prin țara Hațegului.

1. Preotul militar german Hubert Schlömer, Obergefreiter după chipul și asemănarea oricărui caporal din armata germană, — avea și baionetă la el — urma cortegiul funebru recitând tacit rugăciunile dela prohod. N'avea nici un semn distinctiv de al camarazilor săi sanitari. În primele clipe chiar am crezut că soldatul care urma cosciugul cu o cărticică deschisă, din care probabil că recita la întâmplare rugăciuni, trebuia să fie în cel mai bun caz un cantor oarecare, dacă nu un simplu soldat credincios. Dar la mormânt, atârându-și după gât patrafirul minuscul, am recunoscut în el numai decât „preotul”. Potrivit ca statură, împlinit în vârstă de 39 ani, vorbea par'că transfigurat.

Aveam impresia că predică de pe amvon. Ochii săi de după ochelari păreau iluminați, iar fața îi era oglinda sufletului incandescent. După ce își termină serviciul, făcurăm cunoștința schimbând puncte de vedere privitoare la toate problemele la ordinea zilei: izolarea noastră din Crimeia, din care cu ajutorul lui Dumnezeu și prin vitejia armatelor noastre vom ieși curând cu bine; încrederea în providența divină în mâinile căreia noi suntem simple instrumente (aici am subliniat greutatea noastră a preoților căsătoriți față de celibi); am discutat despre pregătirea morală și intelectuală a preoților din România, informându-l că datorită profesorilor străluciți formați la Roma, în Paris, Strasburg și alte centre universitare din apus noii preoți îndreptătesc cele mai exigente nădejdi. Suntem conștii însă că la timpuri eroice, nu vor putea face față decât suflete tot eroice care la nevoie să devie misionari, martiri, fără nici o altă considerație lumească, familiară, sau de orice altă natură decât cea exclusiv creștină preoțească. L-am asigurat pe colegul meu german că preoțimea română a luat atitudine bătaioasă față de rădăcirile neopăgâne care au prins rădăcini și la noi. L-am vorbit despre primejdia națională a denatalității, făcută cadou românilor tocmai de nemții noștri etnici, iar acum am răm's numai noi nu cu doi copii, ci cu unul, ba deseori cu nici unul.

Pricina nu e numai greutatea de azi, ci considerații materiale de moștenire, precum și comoditatea în familie. La ei, la gemani, mai ales de când cuvântul de ordine este: *înmulțiti-vă*, șvabii și sași au început tradiția familiilor numeroase. Schimbând idei despre distrugerea Hamburgului, terorizarea Berlinului și a celorlalte orașe germane, colegul meu și-a exprimat convingerea că în măsura în care nu se va pierde din vedere idealul Europei creștine și culte pentru care se poartă acest războiu, vom câștiga sau nu războiul. Câtă vreme valorile spirituale și creștine vor fi apărate de armatele noastre contra acelor care neagă orice valoare spirituală, încă nu am pierdut totul. Abia în clipa când se vor confunda aceste bunuri supreme europene, abia atunci armele vor cădea din mâinile soldaților noștri. Și aici e rostul considerabil al preotului militar care trebuie să țină continuu trează ținta spre care trebuie să tindem, trebuind în același timp ca el personal să intruchipeze acest ideal de spiritualitate și moralitate.

Ne-am despărțit ca doi vechi prieteni, dându-ne adresele și numerele de telefoane respective. Așa-i părinte Obergefreiter Hubert Schlömer, Feldstandortarzt, Dshankoj 3 K. T. A. 561?

2. Preoții ruși din Kolaj, din Sitter și din Jeleabowka sunt toți ca unul și unul ca

După o introducere despre mizeriile omului bolnav, pe 2 pagini și 4 rânduri, tratează această sf. taină, cu 5 subtitluri: 1. Indemnul sf. Iacob, 2 cum face preotul sfântul Maslu, 3 ce primim prin Maslu, 4 despre primirea maslului, 5 o datorie gravă a rudelor bolnavului. De încheiere are următoarele 5 întrebări și răspunsuri:

Cum face preotul Maslul? Preotul face Maslul, ungând pe bolnav cu untdelemn și rugându-se pentru el.

Ce primim noi prin Maslu? (Răspunsul la aceasta și la următoarele întrebări, e tipărit cu litere groase:) Prin Maslu primim iertarea păcatelor, mângâiere, iutărire și adesea chiar sănătatea.

Când trebuie primit Maslul? Maslul trebuie primit, cât ce boala se arată periculoasă.

Ce trebuie făcut înainte de Maslu? Înainte de Maslu trebuie omul cu deosebită evlavie să se spovedească și cuminece, ori când asta nu ar fi cu putință, barem să-și deștepte căința.

Ce datorii au rudele unui bolnav în primejdie? Rudele unui bolnav în primejdie au datoria să-l îndemne la primirea sfintelor taine.

Precum vedem, aceste întrebări și răspunsuri rezumă tot ce s'a spus în bucată de citire, afară de definiția și întemeierea Maslului. Dar suntem siguri, că dacă elevii nu trebuie să memorizeze decât partea aceasta din urmă, în total 14 rânduri, tot ce s'a dat până aci, în 78 rânduri, va fi ușor trecut cu vederea.

În Catehismul nostru cl. 4 se tratează s. Maslu în forma a 2 întrebări: 1) ce este Maslu? răspunsul dă în esență, apoi mai dezvoltat: întemeierea, condițiile primirii și efectele acestei taine; 2) Cum se face Maslul? Se arată ritualul lui. Totul în 48 rânduri, între cari e încadrată și o ilustrație (Pichler nu are ilustrații). În Catehismul P. S. Suci se tratează aceeași materie în 24 rânduri (fără ilustrație), cu o singură întrebare și răspuns: ce este sfântul Maslu? puse cam la mijlocul lecturii. Nu are nici întrebări recapitulative, nici de citit, ci continuă lecția cu taina sf. Preoții.

Chiar din aceste puține exemple, cititorii noștri își pot face idee, despre ce e vorba. Și-o vor face pe deplin atunci, când vor avea și la noi în țară un asemenea catehism.

Esențialul e, că se trece dela metoda analitică și absolut acroamatică la metoda sintetică parțial acroamatică. Această tendință spre sinteză a avut ca urmare desființarea catehismului pur la clasele 1-2 primare și combinarea lui cu Istoria biblică, lucru ce s'a acceptat și la noi; la Germani s'a făcut același lucru și la clasele următoare (Burger, Der kath. Religionsunterricht in der Grundschule, München 1933). Lucrarea e foarte frumoasă, ispititoare, se cere și la noi, dar când vor învăța copiii Catehismul sistematic? Se poate lăsa numai pentru clasele 5-7? Chestiunea trebuie bine studiată.

Dacă undeva, la religie trebuie să ne ferim de fluctuațiile timpurilor, ale modelor. Pentru a se vedea și mai clar în chestia cu noua reformă, s'a recurs și la o *anchetă între copii* (rezultatele ei sunt publicate, cu toate datele și motivările, la Raab o. c. pp. 91-107). În anul 1932 s'au împărțit chestionare între copiii alor 10 școli rurale și 5 școli urbane din Bavaria, unde e introdus oficial catehismul cu lecturi sub titlul „Carte de religie“ (Religionsbüchlein). Se cerea copiilor să se declare, ce le place mai mult: „Cartea de religie“ (cu lecturi) ori Catehismul? Catehismul ori Istoria biblică? Catehismul mai pe scurt ori mai pe larg? Cu ori fără ilustrații? — La fiecare răspuns se cereau și motivele.

Rezultatul:

Din 1794 copii s'au declarat pentru „Cartea de religie“ 1150, pentru Catehism 644. Motivele sunt ușor de înțeles: forma mai plăcută (ilustrații, istorii biblice ori morale), condiția de a învăța mai puțin, — ce le are „Cartea de religie“ față de Catehismul care la ei nu-i ilustrat.

Din 1805 copii s'au declarat 1560 pentru Istoria biblică și 245 pentru Catehism. Motivele sunt diferite, dar ușor de înțeles.

La întrebarea: *să fie Catehismul mai pe scurt ori mai pe larg redactat?* răspunsul

e surprinzător. Abia 582 copii sunt pentru reducerea materialului, 1200 sunt pentru redactarea mai largă. Asta pe motivul că fără dezvoltările ce urmează textul de memorizat, acesta nu ar fi ușor de înțeles; unii spun că chiar textul cu literele mai mărunte dă materia principală! Iarși alții spun că nu numai cu ajutorul memoriei vor să învețe Catehismul. Cuminți vorbe dela copii!

Ce privește întrebarea cu ilustrațiile, din 1800 sunt 1456 pentru și 344 contra. Aceștia din urmă motivează: că Istoria biblică are ilustrații, că ei sunt copii mari (!), că le distruge atențiunea, că se reduce textul, se scumpește cartea!

Cu aceeași ocaziune s'a făcut și o *anchetă între adulți*. Prima întrebare din chestionar era: dacă după ieșirea din școală au mai luat în mână Catehismul? Din 115 răspunsuri, negative au fost 93, afirmative 22. Acestea din urmă dela 4 bărbați și dela 18 femei, toate motivate, desigur, cu nevoia de a pregăti copiii proprii pentru școală.

A doua întrebare: dacă le-a plăcut în școală mai mult Biblia ori Catehismul? au răspuns pentru Biblie 60, pentru Catehism 39, iar 16 nu-și mai aminteau.

La întrebarea: ce cred că e mai bine, să se învețe Catehismul de rost ori nu, pentru a se traduce în viață? din 115 răspunsuri 99 au fost pentru, motivând că: fără memorizare cunoștințele evaporază, nu li se dă destulă importanță la lecții, memorizarea ascuțește mintea. Pare-că au dreptate!

În fine, la întrebarea: dacă-și mai aduc aminte de ceva din Catehism? cei mai mulți au răspuns, că ei cunosc lucrurile, dar nu le mai pot spune cu cuvinte.

Rezultatul acestor două anchete încă ne dă un ajutor prețios la formarea concluziilor.

Ne-am pus întrebarea: să aibă Catehismul întrebări și răspunsuri, — ori bucăți de citit?

Pentru a găsi răspunsul, am făcut o excursie destul de lungă, căutând să vedem mai întâiu istoricul chestiunii, evoluția ei până astăzi; am cercetat argumentele și tot ce poate lămurii câtuș de puțin, marea pro-

celalalt: bătrâni înalți, bărboși, cucernici și înspăimântați de par-că ar fi desprinși din paginile de groază ale lui Dostojevskij, posedatul din *Amintiri din casa morților*, a unui Tolstoj care după crearea capoperelor, renegându-și arta se ocupa exclusiv cu chestiunile de credință și morală sau, de ce nu, poate că s'ar putea identifica unul din ei, care?, cu rusul deschilibrat din demonica scriere a turmentatului Leonid Andreew: Anatema.

Nu știu despre care drn acești preoți am vorbit într'un articol precedent, dar n'are importanță, deoarece, repet, în afară de deosebirile familiare și câte o nuanță de fizionomie, nu se deosebesc. Stau de vorbă cu câte unul din ei, pe rând, dar în ochii lor timizi, neîncrezători, sperioși, cetesc permanenta tortură, suferința slavă rusească din totdeauna.

Căci constat că deși le spun că și eu sunt preot, deși pot să vadă că n'am nimic militaresc în mine afară de uniformă și de grad și că le vorbesc un limbaj liturgic, dogmatic și moral cunoscut preoților orientali, totuși n'au încredere în mine. Par a mă'ntrîba: ce caut eu la ei? De ce nu i las în pace? Să vorbesc cu fetele lor, (toți au numai fete! și toate știu numai franțuzește, dar mai ales nemțește) dar să-i las pe ei în pace. Par a mi spune ... dar nu-mi spun. Ei răspund

numai la întrebări, fără să îndrăznească să se informeze și ei la rândul lor. Par complet desinteresati de toți și de toate, chiar și de propriile lor familii. Casele lor, ce cocioabe umile și mizerie! In ce mizerie stau bieții oameni! Ce resemnare pe față, în concepție, în aspectul exterior personal și familiar.

Dar urmarea este că n'au greutate în păstorirea credincioșilor lor, căci copiii nici după doi ani dela îndepărtarea bolșevicilor, nu sunt toți botezați. Ce i drept un preot nu mai este al unei comune, ci a unei circumscripții. Totuși constat că populația nu prea face apel la serviciile lor. Chiar gazda mea are un copil de doi ani, nebotezat. Spunându-i că i-l botez eu, a acceptat. Mă întreb de ce preotul local nu și-a vizitat credincioșii localnici, lămurindu-i asupra importanței acestui sfânt sacrament, absolut indispensabil mântuirii? Zilele trecute am fost pe litoralul Mării Putrede, la o unitate din prima linie. Populația civilă auzind că vine un preot, a alergat de pe o rază de șase Km. ba cu parastas pentru morții nelogropați creștinește, ba cu copilași mici și mai mari pentru a-i boteza. Preoții ruși absenți, sau sunt prea puțin și prea bătrâni ca să mai poată face față. Misionarilor, veniți printre acești neopăgâni de-i reîncreștinați!

3. Tot pe acest pământ al Crimei mi-a fost dat să întâlnesc un călugăr român. Într-

una din zile, pe când ieșeam din ambulanță, dela răniți, se apropie de mine un sublocotenent, prezentându-mi-se. Dorea să se spovedească și să se cuminece a doua zi la Sfânta Liturgie de Dumineca. Plăcut surprins de această dorință, căutând să îl cunosc mai îndeaproape, aflai despre el că e frate dela mănăstirea Prislopului, că a depus voturile, că e în vârstă de 27 ani, de fel din Micălaca Aradului. Face serviciul la Brutăria de campanie Divizionară, aprovizionându-și camarazii cu pâine bună. Se ocupă, pe lângă serviciu, cu lectură religioasă și cu lecturi astronomice, din care pentru o minte logică și un suflet cast majestatea divinității se impune cu prisosință.

Fratele bazilitan Lelea mi-a împrumutat bijuteria spirituală a lui Toma de Kempis: *Imitația lui Hristos*. Eu lui: *Pregătirea la moarte* a Sfântului Alfons Liguori. El a fost mutat apoi cu serviciul, dar l-am vizitat în în noua localitate, făcând împreună o Sfântă Liturgie, și aducându-i pe Dumnezeu în casă și în suflet.

(Srârșit)

Aviz. Societatea Națională de Cruce Roșie a României, Filiala Blaj, ține adunarea generală anuală Duminecă 13 Februarie a. c., ora 4 d. m. în sala de ședințe a Prefecturii. — COMITETUL.

blemă. Pentru a ne putea face concluzia noastră, vom fixa încodată de ce e și de ce nu e vorba.

Nu e vorba de acceptarea în învățământul religiei a rezultatelor Pedagogiei moderne a intuiției, a activismului. Nu e vorba de a se alege între Catehismul sec, greoiu, pur teoretic, rezumat al Teologiei Dogmatice, și între Catehismul sintetic, vioiu, educator la viața practică, supranaturală.

E vorba ca între cele 3 tipuri de Catehisme*) (vezi Raab o. c. p. 79): 1) numai cu întrebări și răspunsuri de memorizat; 2) pe lângă întrebări și răspunsuri, cu text dezvoltător; 3) cu bucăți de citit, având ca anexe ori la margine, întrebări și răspunsuri rezumative, care să-l alegem?

Noi credem, că vom rămâne la al 2-lea, perfecționându-l cât mai mult.

De primul nici nu mai poate fi vorba.

Al 3-lea nu ofere prea multe avantajii, față de ce riscă. Riscă să-și piardă învățământul religiei caracterul autoritar și să nu rețină copiii tot ce trebuie știut ca Tatăl Nostru!

În schimb, al 2-lea asigură toate interesele și oferă toate posibilitățile didactice, pe cari le are tipul 3.

De aceea credem, că mergând pe linia dreaptă, noi vom rămâne la tipul No 2, pe care și până acum l-am perfecționat — putem spune — mai mult decât străinătatea! — Iar dacă totuși ne-ar fi dat să mergem în zig-zag, atunci vom adopta tipul 3, dar curând vom reveni la tipul 2, cum a făcut-o acum vre-o 20 ani dieceza catolică de Timișoara.

Catehismul cu întrebări și răspunsuri nu e o creație artificială, nu s'a impus de sus, ca o metodă oficială a Bisericii catolice. El s'a impus de sine, după 80 ani de încercări în altă formă; și s'a menținut fără discuție, timp de 400 ani, intrând în patrimoniul universal.

El formează unul din bunurile spirituale ale omenimei!

(Stărsit)

Dr. Nicolae Brinzeu

Râsul care ucide. Sub acest titlu, *Almanahul Tinerimii Române*, pe 1944, scos la Oradea, P. S. Ioan Suciu scrie, între altele, și cele ce urmează:

[...] Ironia batjocoritoare prin aria râsului este arsenalul celor răi. Evreii care au uneltit răstignirea lui Isus nu mai aveau altă armă prin care să răpună pe Profet decât batjocura și râsul, încununare normală a urii și-a cruzimii. Este un râs care desvăluie, cu o vigoare de revelație, străfunduri abisale de josnicie. Este râsul ironic, batjocoritor în fața binelui umilit și asuprit. Efectul acestui râs care deșteaptă în noi *respectul omenesc*, este subit și universal. Suntem înghițiți de nimic. Amuțim și stăm locului ca păsărica prinsă în raza ipnotică a unui șarpe. Apoi trecem la tăgadă, ca să ascundem lașitatea.

Simion Petru, pe care nu l-a înfricat mânia valurilor și a pășit cu toată greutatea pe creasta lor, care a scos sabia să apere pe Învățătorul, a fost răsturnat sufletește de *cuvântul unei servitoare*. Omul căruia nu i-a fost frică de moarte, de marea infuriată, de duelul cu cuțitele, cedează sub vraja neagră a respectului omenesc. — Cât de umilitor este să vezi Stânca cedând la suflul de batjocură al unei servitoare.

Respectul omenesc... este o capitulare

*) Catehismele P. S. Suciu nu se încadrează în nici unul din cele 3 tipuri, ci oferă un tip mixt.

onorabilă, deși fără condițiuni, în fața duhului lumesc. Prin el fugi de pe câmpul de luptă al binelui și luminii, înfricat de artileria râsului batjocoritor. Nimic mai stupid ca teama de-a nu fi ca ceilalți oameni în domeniul binelui și adevărului. El ucide orice originalitate nobilă și orice personalitate.

Orice pas înainte prin care te *distingi*, trebuie să calce mai întâi pe respectul omenesc. Din omul care a făcut acest pas, emană nu știu ce farmec de dincolo de admirație, care îngrozește pe cei răi și adună pe cei buni“.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat Arhidiecezan a numit pe nouhirotoniții *Emil Frățilă* din Sâncel și *Ioan Moldovanu* din Cătina, administratori parohiali la Slimnic, respectiv Cătina II, iar pe prof. *Vasile Fernea* din Valea Vinului (eparhia Orăzii) l-a provăzut cu decret de jurisdicție. — Deodată cu acești trei noi slujitori ai altarului a fost hirotonit (14. IX. 43) și absolventul de teologie, clericul *Victor Șerban* din Hășdate.

Posesiunile exteritoriale ale Vaticanului. Amăsurat acordului din Lateran, Sf. Părinte a rămas, cum fusese și înainte de lovitură garibaldiană, proprietar al mai multor imobile istorice, aflătoare în Roma înafara Vaticanului. Aceste posesiuni se anunță acum (*Ep* 5, II 44) că au fost ocupate, toate de membrii gărzii papale, care numără de prezent 2000 de persoane. Cam 1000 din membrii acestei gărzii fac serviciu înafara Vaticanului, și sunt înarmați, de formă, cu puști, dar n'au uniformă, ci numai o bandă alb-galbenă la braț, ca să poată fi ușor recunoscuți.

Noul comisar general al refugiaților. Din motive care nu-i locul să fie dezbătute aici, d. prof. Grigore Forțu a demisionat din slujba de comisar general al refugiaților. Conducătorul Statului, d. mareșal Ion Antonescu, a investit cu această cinste pe d. *Dr. Leon Seridon*, a cărui instalare a și avut loc în cadre solemne.

Locale. Dumineca trecută a predicat înatedrală pâr. *Dr. Aurel Lelufiu*, profesor de religie.

— Tot Dumineca trecută, pâr. *Dr. Ilie Dăianu* a conferențiat în fața unui foarte numeros public în Palatul Cultural, prezintând, în cuvenite linii de lumină, strălucita figură de *sfânt român* a celui ce a fost Ieremia Valahul. — Lumea a rămas adânc impresionată de cele aflate privitor la acest fiu-minune al neamului nostru, care ne-a dus-o, cu cinste, faima în Italia și în largul lumii catolice.

Alte șase republici sovietice. După cum face cunoscut S. P. P. (9. II. 44) din București, în cadrele noiei reforme sovietice urmează să-și numească în curând comisari pentru afacerile externe, pe lângă cele 16 de până aci, alte 6 republici recent încadrate, pe hârtie, (căci încă nu există hotare *definitive*) în Uniunea Sovietică. Aceste republici sunt: Estonia, Letonia, Lituania, Republica Moldovenească, Rusia Albă și Republica Finlandeză.

Spre știre. La Episcopia *Lugojului* se va ține în 22 Februarie, concurs pentru următoarele posturi vacante: șef de birou (contabil), șef de birou al inventarului și șef de birou secretar episcopesc.

† **Ioan Labo**, preot pensionar, a trecut la cele veșnice în Blaj, în 5 Febr. c., la vârsta de 61 de a. i., într'al 37-lea an al preoției și căsătoriei și 2 al văduviei. — Să-i fie partea cu dreptii!

† **Ana Oșorheianu** născ. Pop, soția d. Petru Oșorheianu, notar public pens., a încetat din viață în ziua de 1 Februarie c., la Turda, în anul 58 al vieții și 36 al fericitei sale căsătorii. — Veșnică-i fie pomenirea!

CARTI & REVISTE

ION AGÂRBICEANU: Fața de lumină a creștinismului. Blaj. 1941. Pagini 164. Prețul: 160 Lei.

Pentru toți iubitorii de lectură întremătoare și înălțătoare, scoaterea în volum a meditațiilor pâr. Agârbiceanu, apărute în „Cultura Creștină“, va fi prilej

de aleasă bucurie. Bogăție de idei creștine, adâncime de gândire, fineță de simțire, variație de teme din lumea frământărilor de azi, totul într'un stil potolit, cumpănit: e o superioară desfătare spirituală să cetesci și să recitești aceste meditații, 27 la număr.

D. MARTIN de COCHEM: Sfânta liturghie. Prelucrare de P. Ion Gârleanu. Săbăoani. 1943. Pagini: 432. (Format 8° mic). Prețul: ?

Au căutare și cărțile de întremare sufletească. Dovadă și această admirabilă lucrare a vestitului evreu convertit și devenit călugăr capucin, P. Martin de Cochem. Prelucrată cu ales simț de limbă de către apreciatul poet religios, P. Ion Gârleanu, această alcătuire ashetică-teologică nu ne indoim că va fi o „carte de căpătâiu“ nu numai pentru preoți, cum cu tot dreptul dorește I. P. S. Valeriu Traian, în cuvintele-i de binecuvântare apostolică, ci și pentru mulțimile credincioase cu drag de celea sfinte.

MATEI ALEXANDRESCU: Ardealul cântat de poezi. București, 1943, Pag. 164, lei ?

Iată o culegere din cele mai fericite în acest domeniu. Peste una sută poezii dintre cele mai bune, datorite unui număr de 66 de poezi, din vremi și locuri diferite. Fiindcă sunt mulți acei care „în ceasuri de desnădejde prevestitoare au cântat acest scump pământ al Țării Românești dintre Carpați și Tisa, privit... de către Românii de pretutindeni ca un alt Ierusalim al nostru, ce se cere eliberat“. Suavitatea poeziei populare este gustată în acest volum alături de versul tumultuos al lui Goga, Mircea D. Rădulescu, Zaharia Bârsan — „Furtuna“ — Iustin Ilieșu, Grigore Popa și Aron Cotruș, sau de elegiacul și contemplativul vers al lui I. U. Soricu, Teodor Mureșanu, Dimitrie Danciu, George Popa, Mihail Beniuc, Em. Giurgiuca, etc. Cel mai frumos dar pentru bibliotecile școlare și pentru programele festive.

NICOLAE ALBU: Românii din Valea Mureșului de sus. Edit. „Astra“ — Sibiu 1943. Pag. 100. lei 30.

Alternând reportajul de aspecte cu metoda științifică, d. N. Albu va aduce în fața ochilor locuri, oameni, cântece și obiceiuri, legate de noi prin poziție geografică și substrat psihologic. Descrierea retorică și evocarea vie, dătătoarea unui colorit intern, acel „einfühlung“ intraductibil, al intențiilor celor mai plastice, trezește nostalgia și te mângăie în același timp. Pe lângă frumusețea și cu cari natura a dăruit acest colț românesc dela izvorul Mureșului până la legănarea lui pe Câmpia Transilvaniei, d. N. Albu ne ilustrează și virtuțile sufletești ale stăpânilor acestui ținut, când plină de lipsuri și aspră ca asprimea munților, când plină de belșug și voioșie precum e bogăția bradului. Iar peste toate acestea se ridică mărețe figuri, ca cedrii Libanului: Gh. Șincai, P. Maior, Iosif Manfi, Benjamin Teodor, Const. Roman Vivu, Simion Crainic, Vasile baron Pop, Virgil Onițiu, Ioan Rusu, autorul celei dintâi geografii a pământului locuit de Români, Petru Solomon, etc. Taboul care întregeste lucrarea, face dovada acelorasi sentimente și concepții de viață ca a Românilor din restul Țării. (T. A.)

Telefonul „Unirii“

Am primit abonament de sprijin și exprimăm călduroase mulțumite: Ep. Lucaciu Cernăuți 1000 Lei; Parohia Lupeni 1000 Lei.

Am primit abonamentul pe 1944: Parohia Gherăești, I. Chira Reșița, E. Husti Petroșeni, D. Todoran Târnăveni, A. Petz Răchiteni.

Am primit abonamentul pe 1/2 an 1944: Gh. Chirileanu Piatra-Neamț, Dr. Gh. Fireza Cernăuți.

T. Cerghit, Deva. Am primit 1000 Lei. Achitat până la 31. XII. 1944.

I. Pop, Lupeni. Am primit 1000 Lei, din cari 700 în contul restanței, iar 300 Lei pe 1944.

I. Trușășiu, Ceica. Am primit 500 Lei, din cari 300 Lei pe 1943, iar 200 pe 1944.

I. Dreghici, Călărași. Am primit 800 Lei. Achitat până la 31. XII. 1944.

Gh. Sabău, Târnăveni. Din suma de 280 Lei ce ați trimis, 250 Lei s'au contat pe 1943, iar 30 Lei au rămas în contul anului curent.

Oficiul parohial Drăgășina. Abonamentul n'a fost achitat pe 1940 și 1941. Deci, din suma ce ați achitat cu 400 Lei s'a plătit abonamentul pe acești ani, iar 100 Lei a rămas pe 1943. Pe 1942 ați trimis 250 Lei în 21. III. 19 2.